

Příloha 1:

Přehledový report nákladů na Open Access v AV ČR (2021–2025)

09. 07. 2026

Zdroj dat: ASEP odborné články, rok vydání 2021–2025 (databáze **oa_data_prod_clone**), stav dat k **09. 07. 2026**. Report shrnuje **pouze data dostupná v aplikaci**; sběr dále probíhá, pozdější verze reportu se mohou lišit.

Obsah

Rozsah a hlavní limity

1. Publikační produkce a podíl OA
2. Způsob publikování (druhy OA, %)
3. OA články podle vydavatelů
4. Mechanismus a náklady podle vydavatelů
5. Průměrné APC za rok
6. Zdroje vyplněných údajů
7. Dopočet – kdo nesl náklad u nevyplněných článků (ODHAD)
8. Prestiž časopisů podle mechanismu financování (orientační)
9. Náklady podle vědní oblasti (ODHAD)
10. Metodické poznámky a limity

Dodatek: APC sumy podle měny (bez přepočtu)

Rozsah a hlavní limity

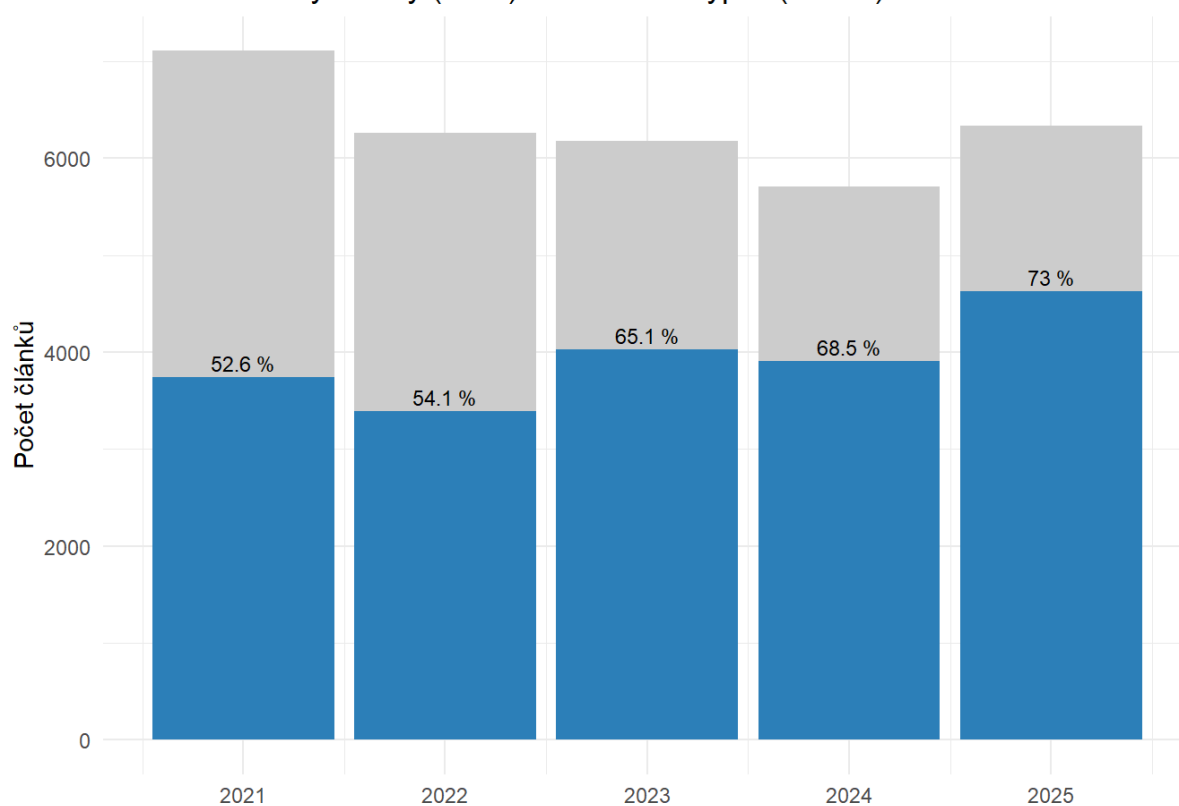
Tato příloha je **detailní analýza dat z aplikace** — zabývá se **vyplněnými druhy OA a identifikovanými APC platbami**. Hlavní limity (podrobně v sekci 10):

- **Náklady v Kč jen u identifikovaných APC plateb** (přepočet pevným kurzem k 2026-06-01, bez DPH) → jde o **dolní odhad**, ne celkové výdaje na OA. Identifikované platby přitom zahrnují i APC vyplněné ústavem na záznamech, které ASEP neznačí jako OA typ A, a na člancích zatím chybějících v ASEP (zadané ručně) — aby report zachytil co nejvíc reálných nákladů.

- **Token a Subscribe to Open:** částky v datech nejsou → uvádíme **jen počty článků**. Agregované náklady tokenů/S2O je nutné doplnit z podkladů CzechELib.
- **Kvalita vyplnění:** data vyplňuje 50+ lidí z ústavů, každý trochu jinak, bez centrálního quality-checku → spolehlivost roste s počtem ústavů, ale nejde o auditovaný dataset (viz sekce 10).
- **Sekce 7 (dopočet) a IF/kvartil (sekce 8)** jsou **odhady**, ne tvrdá data.

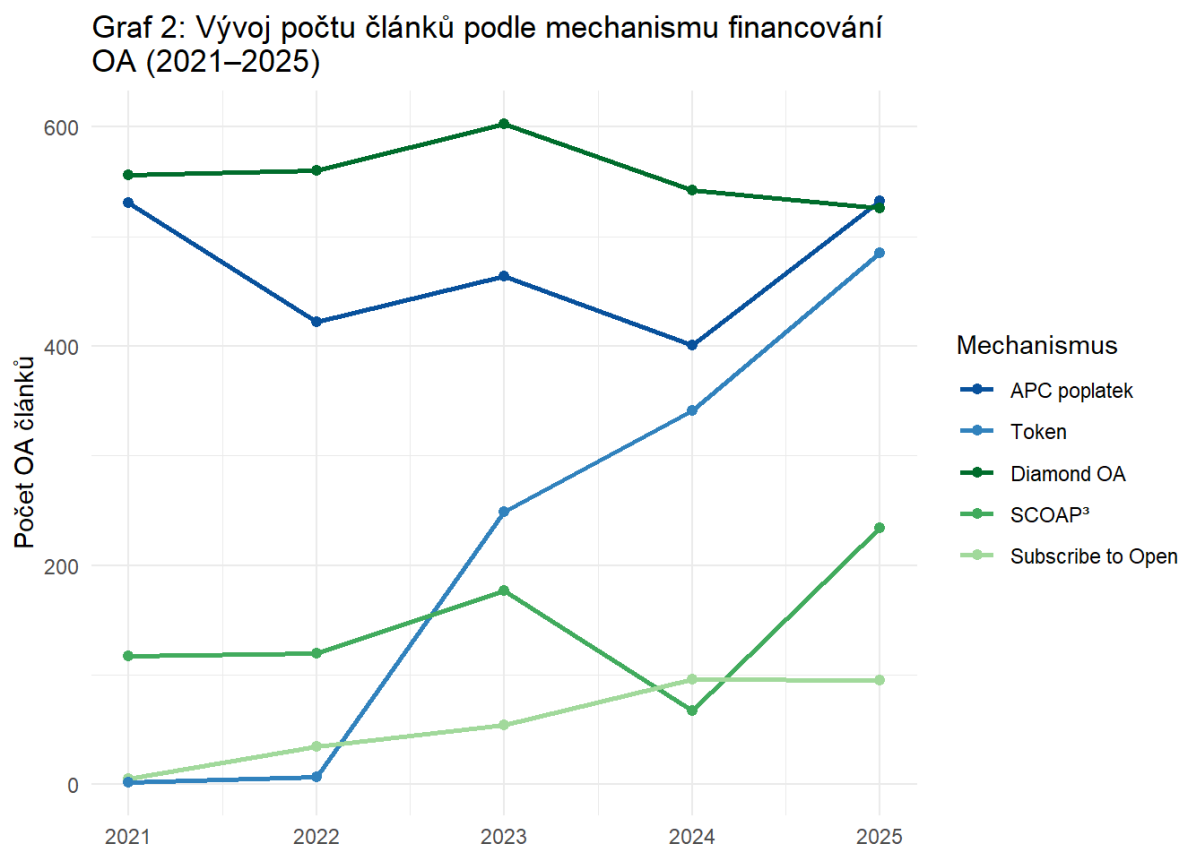
1. Publikační produkce a podíl OA

Graf 1: Všechny články (šedě) a z toho OA typ A (modře)

Rok	Všechny články	OA (typ A)	Podíl OA %
2 021	7107	3 740	52.6
2 022	6259	3 389	54.1
2 023	6178	4 022	65.1
2 024	5702	3 908	68.5
2 025	6337	4 627	73.0

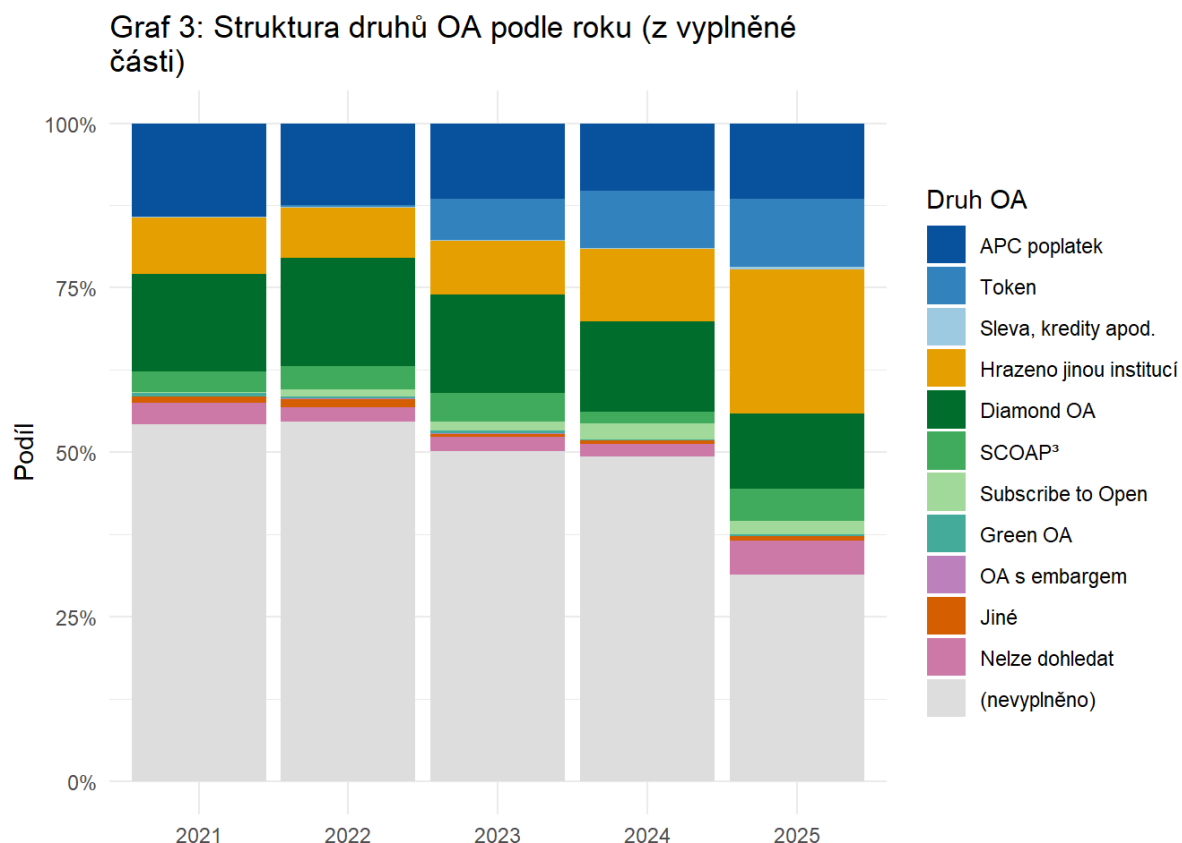
Vývoj počtu článků u **identifikovaných mechanismů** financování OA v čase
(jen články s vyplněnou kategorií; barvy jsou shodné napříč celým reportem):

2. Způsob publikování (druhy OA, %)

Pozn.: kategorie je vyplněna jen u části OA článků (zbytek „(nevyplněno)“).

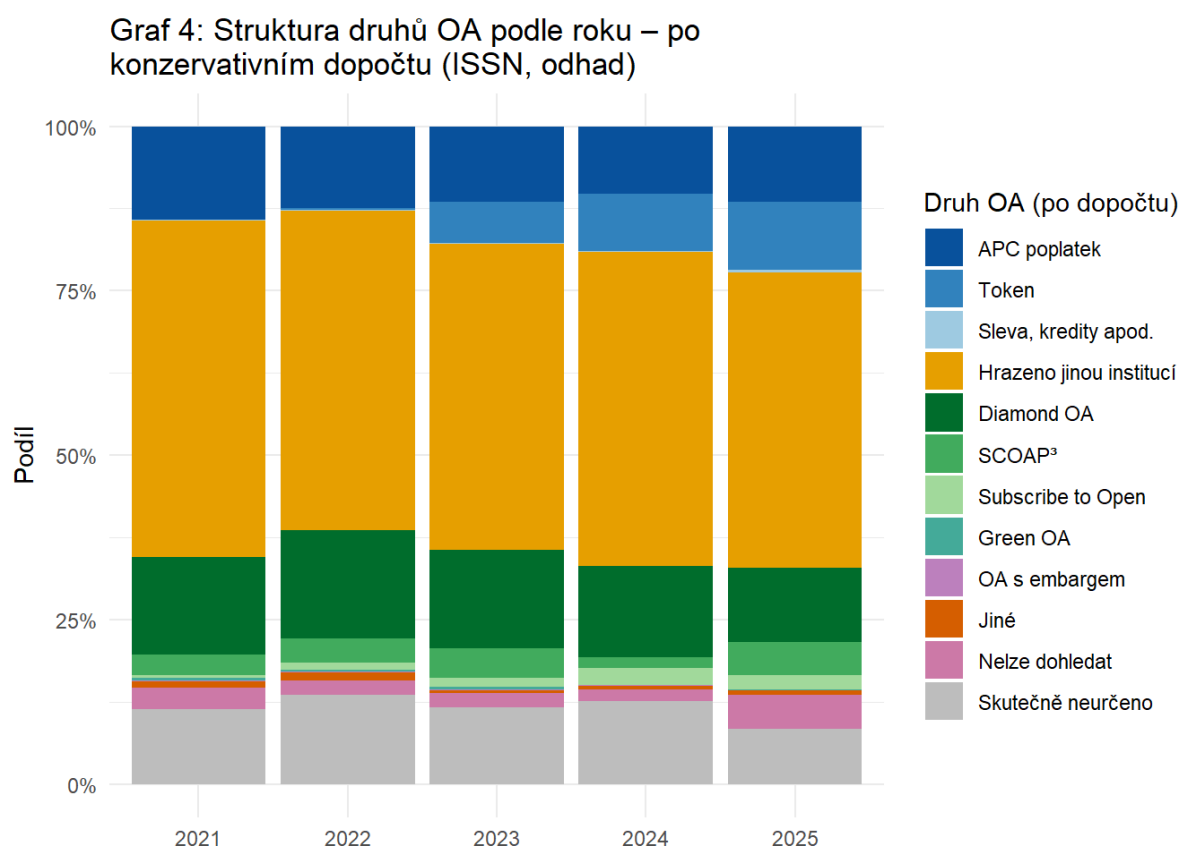
Kategorie jsou seřazené **tematicky** (ne abecedně): přímo placené APC → alternativní/komunitní modely → neurčené. Barva každé kategorie je **pevná napříč celým reportem**.

kat	Celkem	Podíl %
(nevyplněno)	9 302	47.1
Diamond OA	2 787	14.1
Hrazeno jinou institucí	2 363	12.0
APC poplatek	2 356	11.9
Token	1 078	5.5
SCOAP³	715	3.6

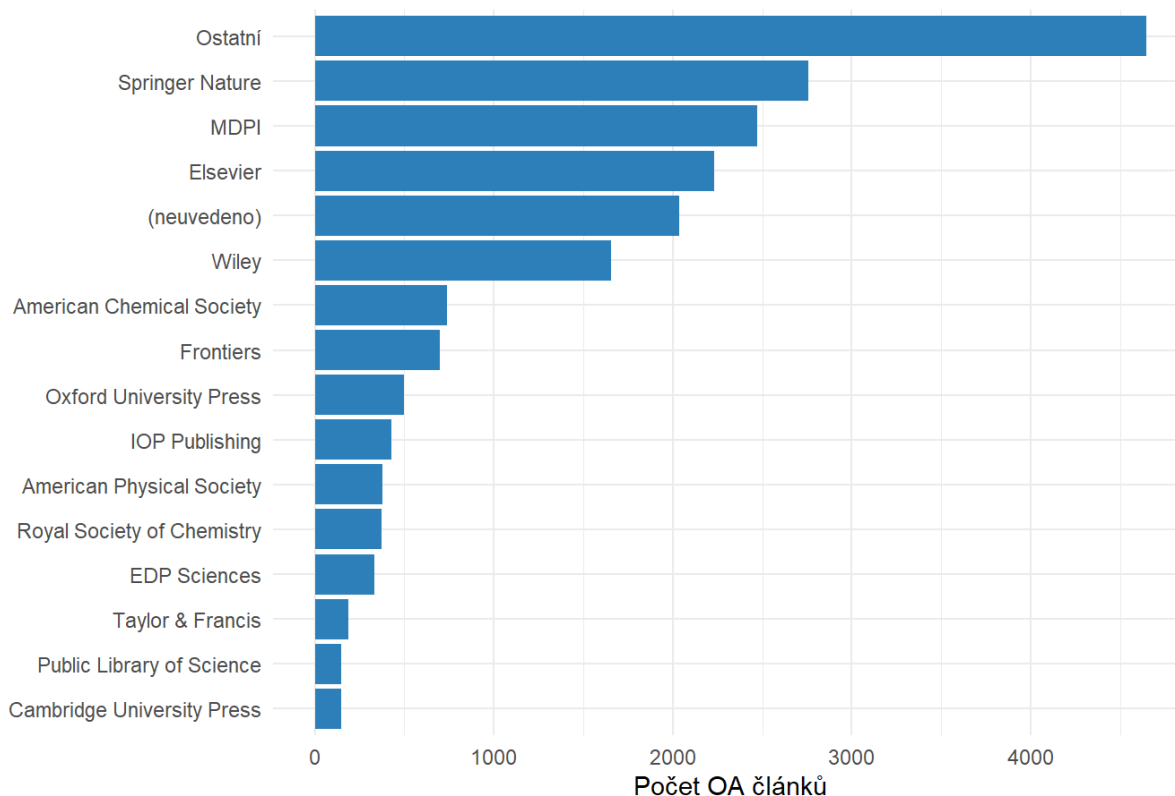
Nelze dohledat	592	3.0
Subscribe to Open	285	1.4
Jiné	156	0.8
Green OA	56	0.3
Sleva, kredity apod.	38	0.2
OA s embargem	10	0.1

Stejný pohled i **po konzervativním dopočtu podle ISSN** (odhad, metodika viz sekce 7): u nevyplněných článků se druh OA odhadne podle časopisu, takže podíl neurčených klesá a struktura je blíž realitě:

3. OA články podle vydavatelů

Graf 5: OA články podle vydavatele (top)

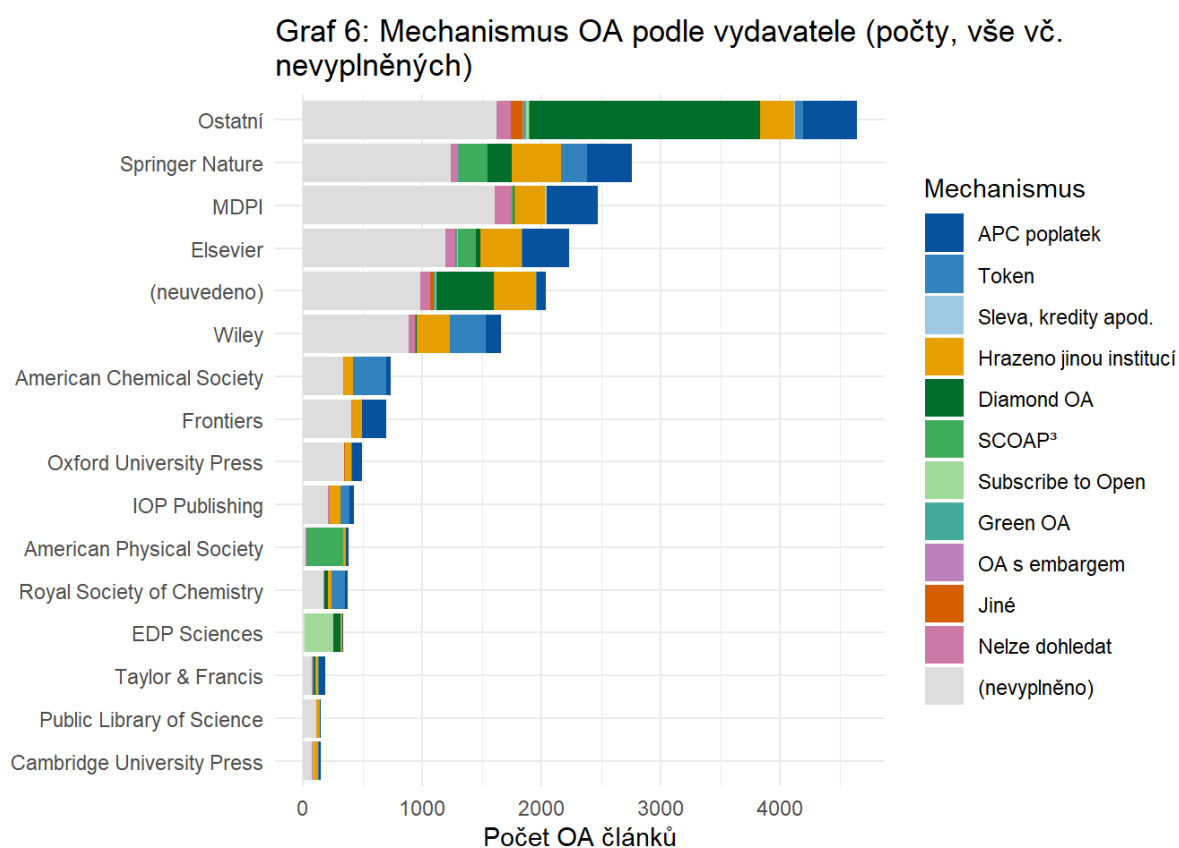

Vydavatel	Počet OA článků
Springer Nature	2 760
MDPI	2 472
Elsevier	2 232
(neuvedeno)	2 036
Wiley	1 657
American Chemical Society	738
Frontiers	699
Oxford University Press	496
IOP Publishing	429
American Physical Society	379
Royal Society of Chemistry	375

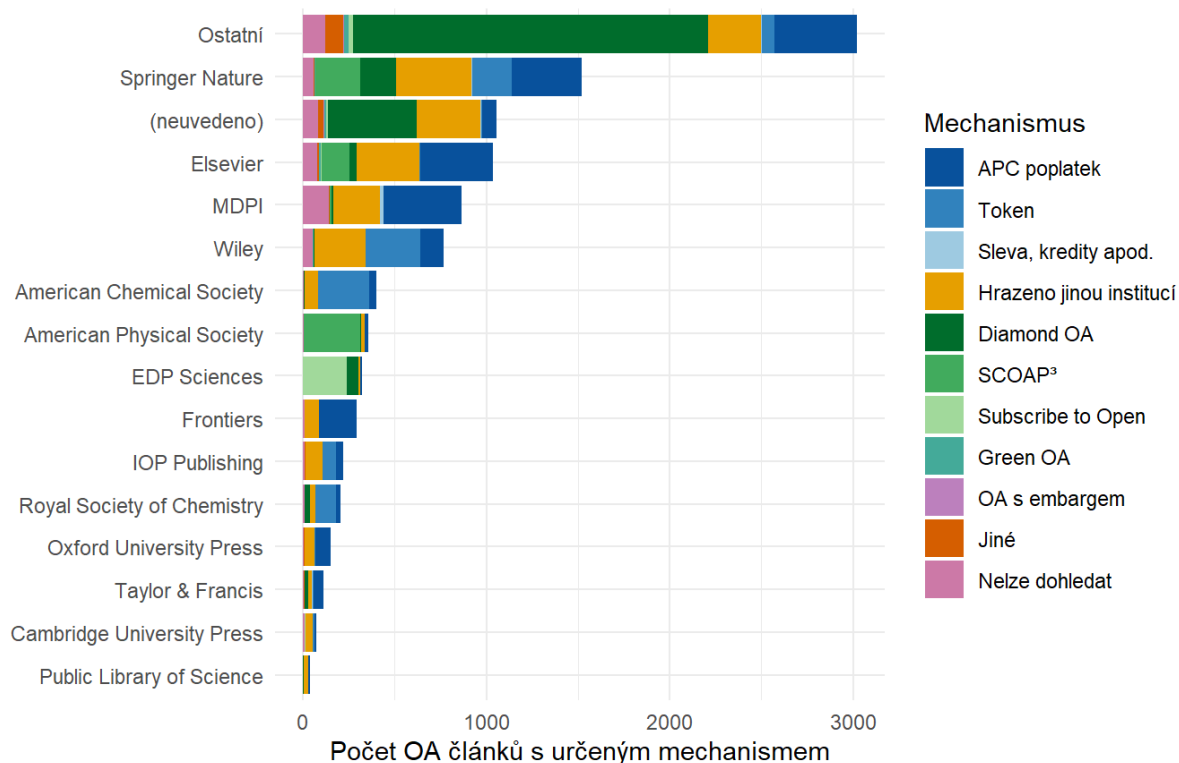
EDP Sciences	335
Taylor & Francis	189
Public Library of Science	149
Cambridge University Press	148
Ostatní	4 644

4. Mechanismus a náklady podle vydavatelů

Barevně mechanismus (počty článků), stejné popisky i barvy jako v sekci 2. „Hrazeno jinou institucí“ je vlastní kategorie (reálná platba, jen ne tímto ústavem). Σ APC v Kč jen u přímo placených APC; token a S2O = počty (Kč v datech nejsou).

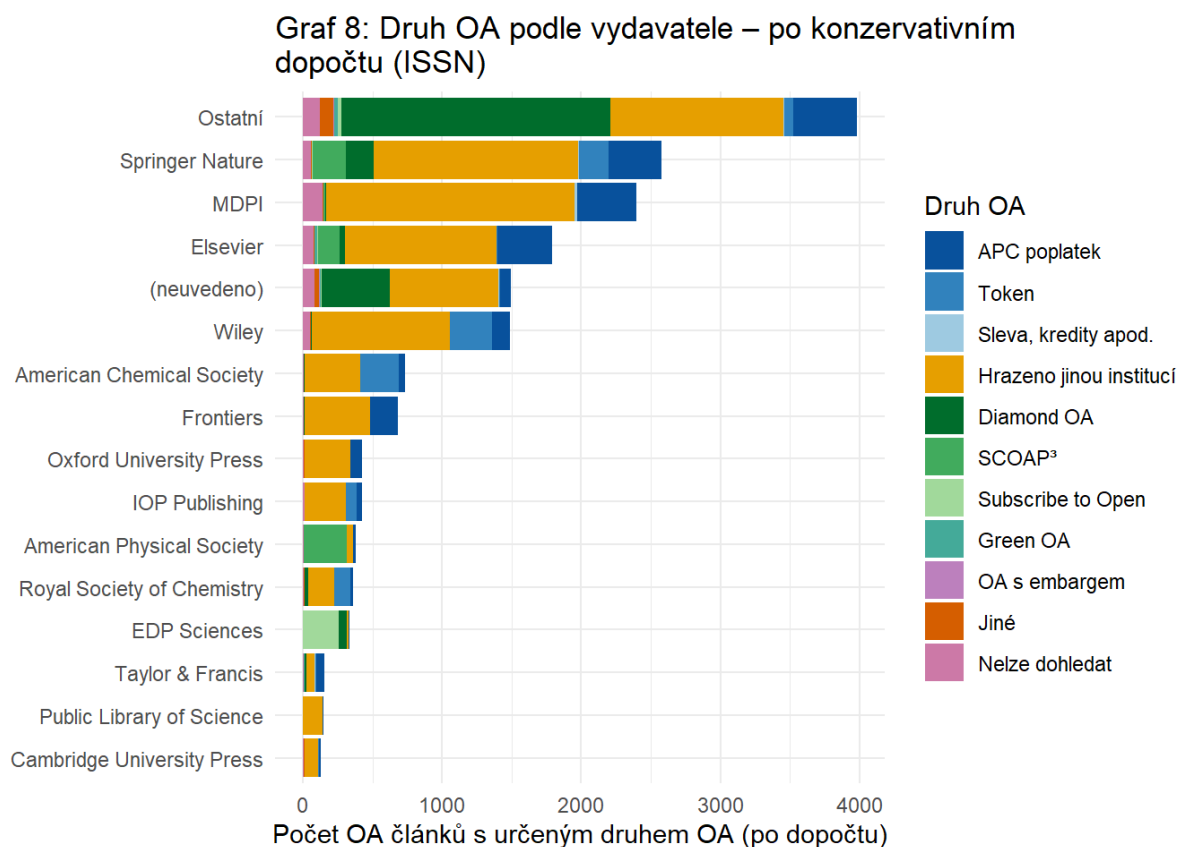
Graf 7: Mechanismus OA podle vydavatele – jen s určeným mechanismem

pub	Počet s APC	Σ APC (Kč)
Springer Nature	379	25 970 807
Elsevier	393	25 585 518
Ostatní	455	17 644 543
MDPI	425	16 957 710
Frontiers	205	11 352 659
Wiley	128	8 428 249
Oxford University Press	87	5 932 493
(neuvedeno)	76	4 200 655
Taylor & Francis	48	2 677 220
American Chemical Society	41	2 425 003
IOP Publishing	38	1 539 554

American Physical Society	22	1 287 198
Royal Society of Chemistry	22	1 210 843
Cambridge University Press	13	804 967
Public Library of Science	8	440 836
EDP Sciences	8	241 666

Stejný pohled i **po konzervativním dopočtu podle ISSN** (viz sekce 7): u nevyplněných článků se druh OA odhadne podle časopisu, takže „Hrazeno jinou institucí“ u velkých vydavatelů výrazně roste (články v placených časopisech, které tento ústav neplatil):

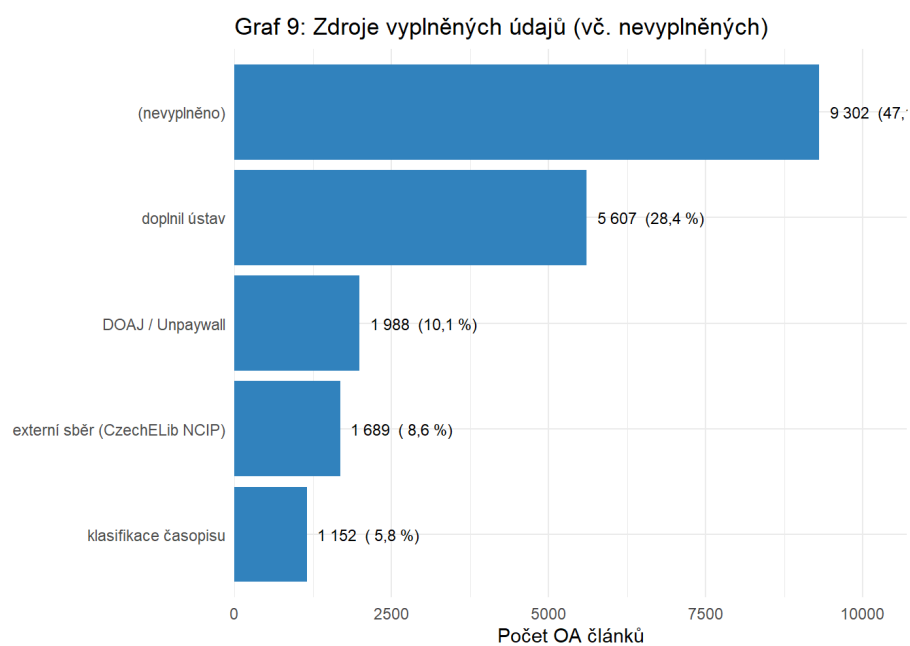
Vydavatel	Celkem	APC poplatek	Token	Sleva, kredity apod.	Hrazeno jinou institucí	Diamond OA	SCOAP ³	Subscribe to Open	Green OA	OA s embargem	Jiné	Nelze dohledat
Ostatní	3 981	455	64	6	1 248	1 933	1	26	22	5	10 0	121
Springer Nature	2 577	380	216	3	1 468	200	243	1	4	0	2	60
MDPI	2 396	427	0	19	1 786	6	13	0	0	0	3	142
Elsevier	1 791	394	5	2	1 085	39	155	12	14	0	6	79
(neuvedeno)	1 492	76	6	4	784	485	0	9	9	5	32	82
Wiley	1 485	126	302	0	995	5	0	0	2	0	3	52
American Chemical Society	731	41	277	0	404	3	0	0	0	0	0	6
Frontiers	685	205	0	0	471	2	0	0	0	0	0	7
Oxford University Press	427	87	2	0	327	2	0	0	0	0	4	5
IOP Publishing	425	38	76	0	299	0	0	0	0	0	1	11
American Physical Society	379	22	0	0	40	5	306	0	0	0	0	6
Royal Society of Chemistry	362	22	113	0	191	27	0	0	0	0	1	8
EDP Sciences	335	9	0	0	9	63	0	254	0	0	0	0
Taylor & Francis	151	53	9	4	58	16	0	1	2	0	2	6
Public Library of Science	148	8	0	0	138	1	0	0	1	0	0	0
Cambridge University Press	130	13	8	0	96	0	0	2	2	0	2	7

5. Průměrné APC za rok

Rok	Počet	Průměr APC (Kč)	Medián APC (Kč)
2 021	527	43 898	41 153
2 022	421	51 258	47 817
2 023	453	48 407	49 043
2 024	409	58 023	59 125
2 025	538	67 521	65 654

6. Zdroje vyplněných údajů

zdroj	Počet	Podíl %
(nevyplněno)	9 302	47.1
doplnil ústav	5 607	28.4
DOAJ / Unpaywall	1 988	10.1
externí sběr (CzechELib NCIP)	1 689	8.6
klasifikace časopisu	1 152	5.8

7. Dopočet – kdo nesl náklad u nevyplněných článků (ODHAD)

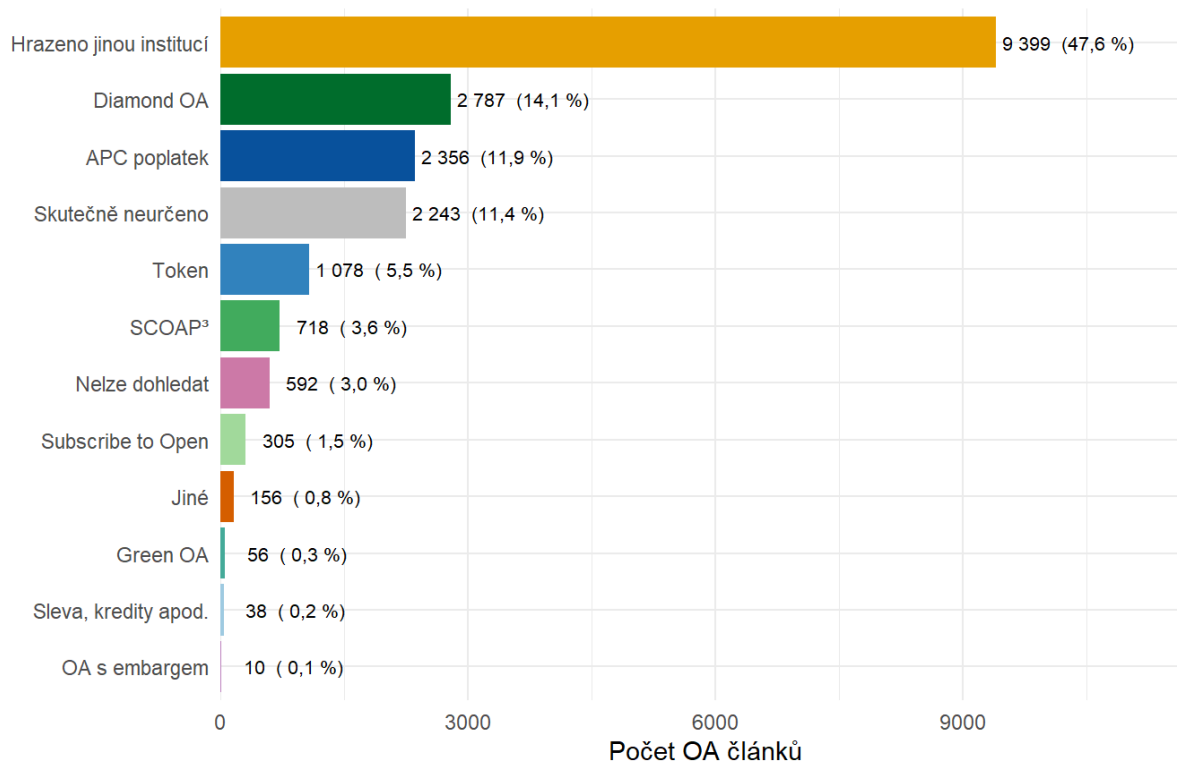
U velké části OA článků není druh OA vyplněn. Lze ho ale **odhadnout podle časopisu (ISSN)**: pokud je *jinde* v datech u téhož časopisu identifikovaný druh OA, předpokládáme ho i u nevyplněných článků téhož časopisu — **SCOAP³ → SCOAP³, S2O → Subscribe to Open** a u přímo placených (**APC / token**) → „**hrazeno jinou institucí**” (článek je OA, ale tento ústav ho neplatil; náklad nesla jiná instituce nebo byl odpuštěn). Stejný hromadný mechanismus se použil i u **Diamond** časopisů (jednou určený diamond časopis → Diamond i u dalších jeho článků). Jde o **kvalifikovaný odhad**, ne uživatelem identifikovaný druh OA.

Uvádíme jen **konzervativní variantu podle ISSN** (shoda na úrovni časopisu). Širší dopočet podle vydavatele záměrně neuvádíme — u velkých vydavatelů se setkává APC, SCOAP³ i Diamond, takže by byl nejednoznačný.

Kategorie	Počet	Podíl %
Vyplněno / identifikováno	10 436	52.9
Dopočteno podle ISSN (odhad)	7 058	35.8
Skutečně neurčeno	2 244	11.4

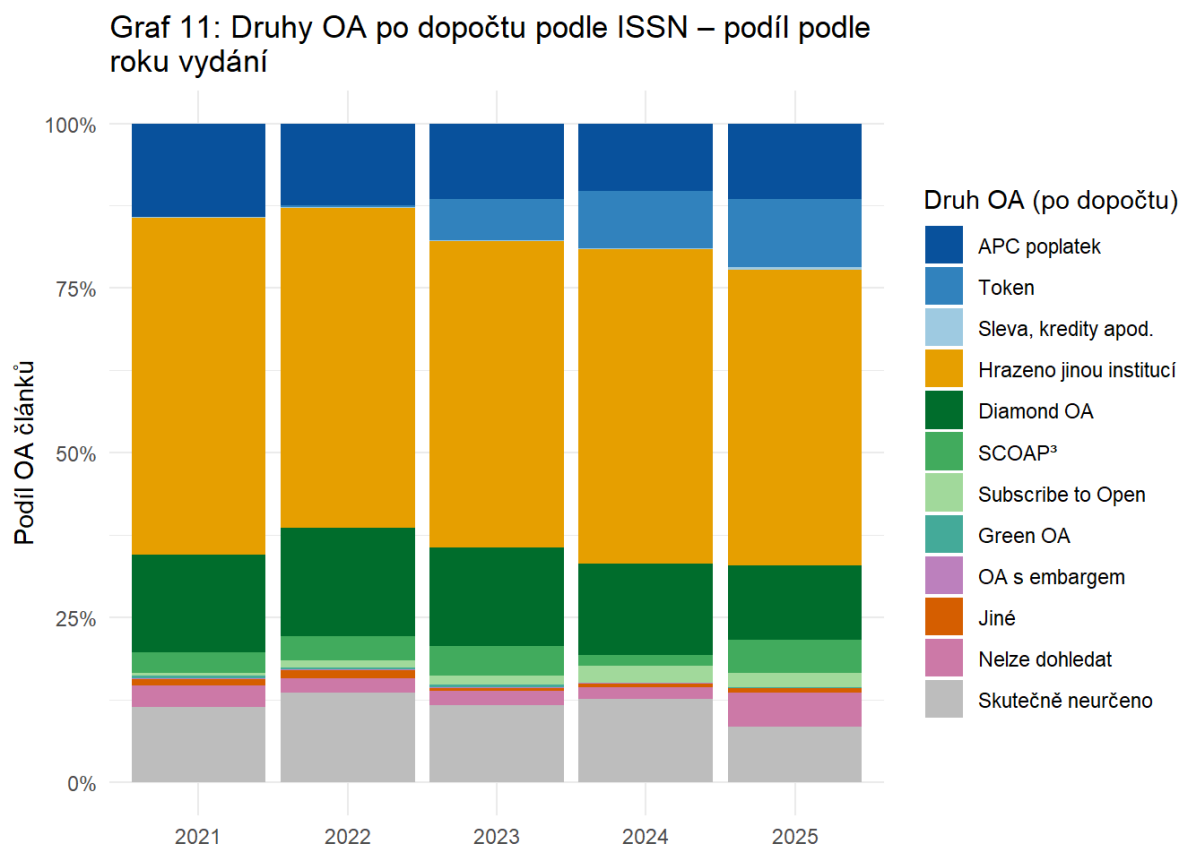
Rozklad na konkrétní druhy OA. Graf ukazuje, na jaké druhy OA se články dopočetly (vyplněné + dopočtené podle ISSN). Kategorie „**Hrazeno jinou institucí**” po dopočtu výrazně roste — jde o články v časopisech s prokazatelně placenou OA, které ale tento ústav neplatil.

Graf 10: Druhy OA po konzervativním dopočtu podle ISSN (odhad)

Druh OA (po dopočtu)	Počet	Podíl %
Hrazeno jinou institucí	9 399	47.6
Diamond OA	2 787	14.1
APC poplatek	2 356	11.9
Skutečně neurčeno	2 243	11.4
Token	1 078	5.5
SCOAP³	718	3.6
Nelze dohledat	592	3.0
Subscribe to Open	305	1.5
Jiné	156	0.8
Green OA	56	0.3
Sleva, kredity apod.	38	0.2
OA s embargem	10	0.1

Vývoj v čase. Podíl jednotlivých druhů OA (po dopočtu podle ISSN) podle roku vydání:

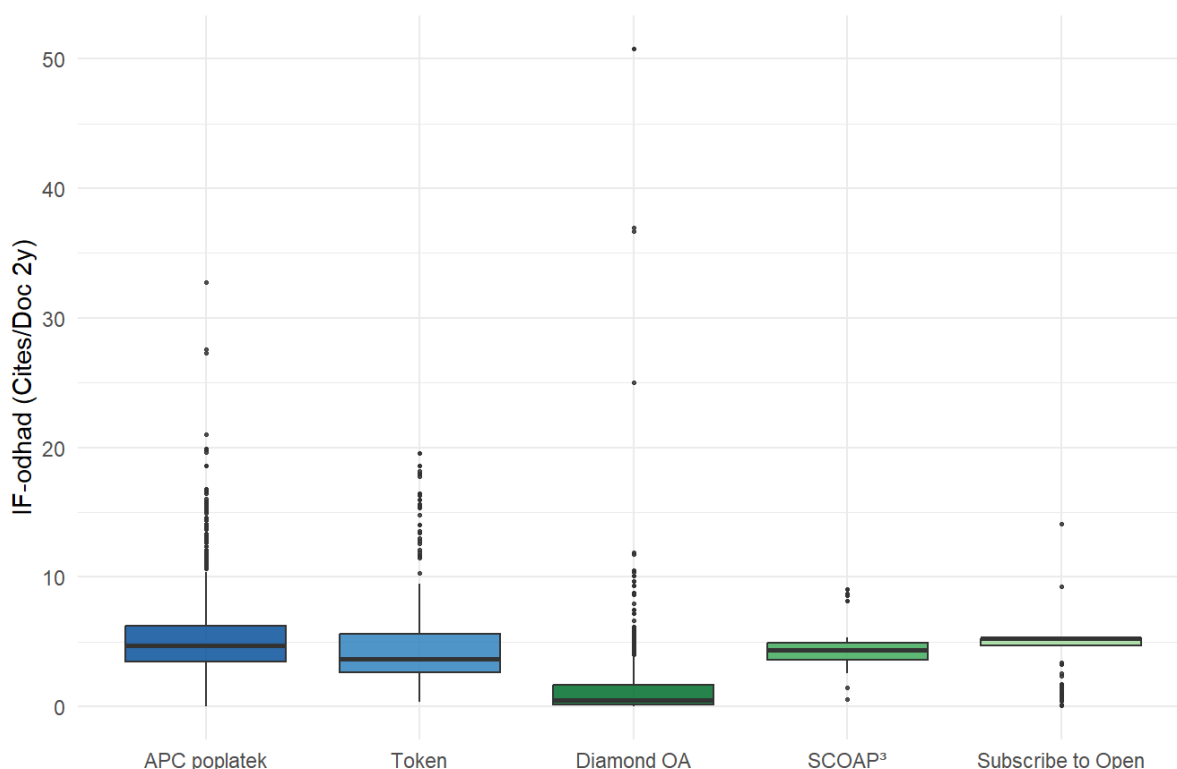

Po dopočtu klesá podíl článků, u nichž nelze k OA nic říci; zbytek „Skutečně neurčeno” jsou převážně časopisy bez jediné identifikované platby (kandidáti na Diamond/Green nebo zcela chybějící evidence).

8. Prestiž časopisů podle mechanismu financování (orientační)

Tuto část držíme **záměrně minimalistickou a čistě orientační**. „IF-odhad“ je SJR ukazatel *Citations / Doc. (2 years)*, napárovaný na ISSN podle roku vydání — **není to oficiální JIF**. Bibliometrii **nepoužíváme k hodnocení** časopisů ani autorů; v souladu s odklonem od kvartilového a IF hodnocení (COARA) uvádíme jen jediný orientační pohled: **liší se prestiž časopisů podle toho, jak je OA financováno?**

Graf 12: Prestiž časopisů (IF-odhad) podle mechanismu financování OA

mechanismus	Počet (s IF)	Medián IF-odhad
Subscribe to Open	267	5.25
APC poplatek	2 337	4.72
SCOAP ³	715	4.33
Token	965	3.67
Diamond OA	2 184	0.50

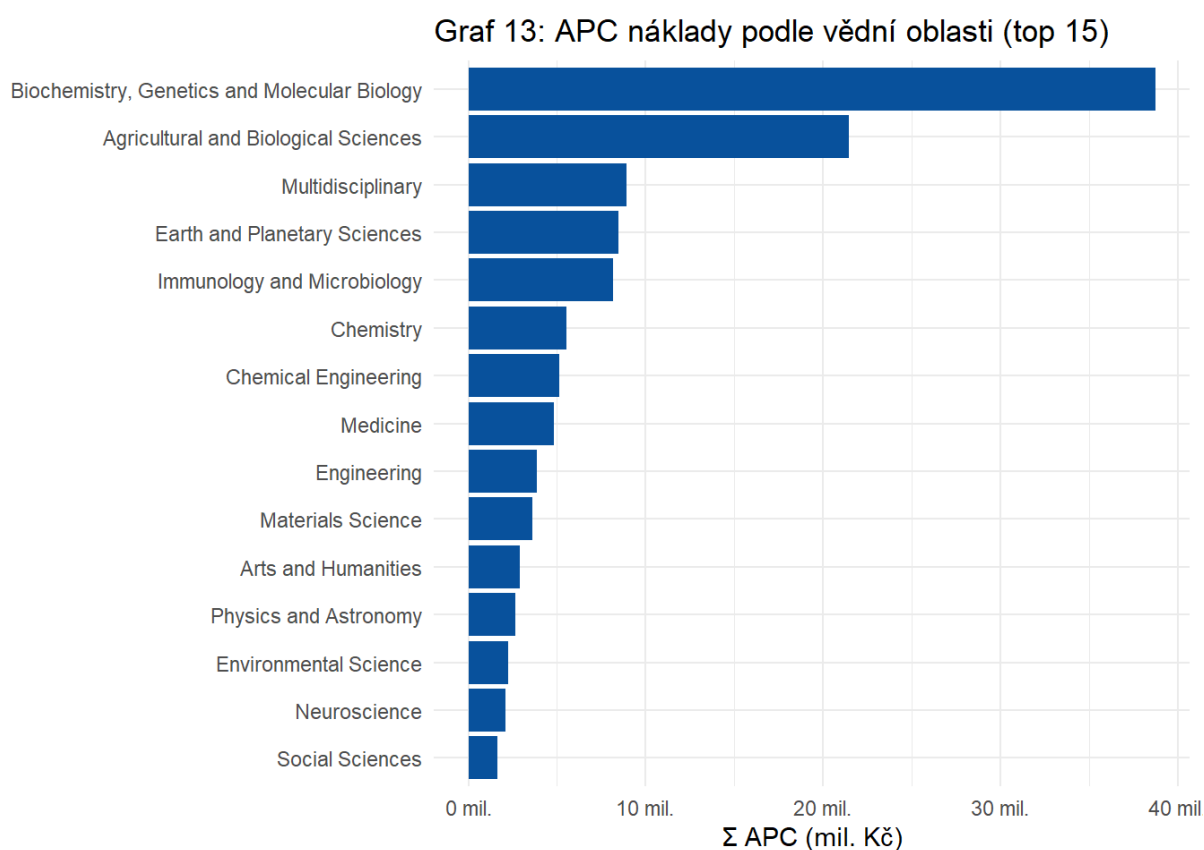
*Detailnější rozpad (kvartily, top časopisy podle útraty, cena vs prestiž) je k dispozici **odděleně** jako podklad pro případný článek — v této příloze ho záměrně neuvádíme (viz sekce 10, odklon od kvartilového hodnocení).*

9. Náklady podle vědní oblasti (ODHAD)

Kolik identifikovaných APC nákladů jde do jednotlivých **vědních oblastí** (SCImago „area“, primární obor časopisu). Jde o **rozdělení nákladů**, ne o hodnocení. Pozor na limity: bibliometrie má u humanitních a společenských věd slabé pokrytí ve Scopus/WoS, takže obory jako *Arts and Humanities* / *Social Sciences* jsou zde podhodnocené.

Vědní oblast	Počet APC článků	Σ APC (Kč)	Medián APC (Kč)
Biochemistry, Genetics and Molecular Biology	604	38 726 961	56 865
Agricultural and Biological Sciences	425	21 468 893	50 150
Multidisciplinary	173	8 909 771	49 208
Earth and Planetary Sciences	182	8 457 310	45 540
Immunology and Microbiology	138	8 138 257	63 370
Chemistry	96	5 545 079	50 485
Chemical Engineering	92	5 138 841	45 399
Medicine	85	4 842 325	63 250
Engineering	61	3 857 933	65 780
Materials Science	87	3 595 686	36 938
Arts and Humanities	50	2 904 118	61 672
Physics and Astronomy	58	2 673 118	44 720
Environmental Science	37	2 226 098	69 338
Neuroscience	33	2 074 203	63 425
Social Sciences	27	1 651 934	68 440
Pharmacology, Toxicology and Pharmaceutics	24	1 617 633	67 551
Computer Science	27	1 318 559	47 132

Energy	21	1 300 066	58 115
Psychology	10	460 419	60 681
Business, Management and Accounting	4	302 847	76 409
Mathematics	4	235 050	55 422
Economics, Econometrics and Finance	5	208 376	29 095
Dentistry	2	129 916	64 958
Nursing	1	111 320	111 320
Veterinary	2	63 031	31 516

10. Metodické poznámky a limity

- Náklady v Kč jen u **identifikovaných** APC plateb; pokrytí je částečné → jde o **dolní odhad**, ne celkové výdaje na OA.
- **Token, Subscribe to Open a SCOAP³**: částky v datech nejsou, uvádíme **jen počty**. Agregované náklady na transformační smlouvy (tokeny), S2O a SCOAP³ za celou AV je potřeba doplnit z podkladů CzechELib (nejsou v aplikaci).
- Sekce 7 je kvalifikovaný **odhad** (dopočet podle ISSN), ne uživatelem identifikovaný druh OA ani náklad. Širší dopočet podle vydavatele neuvádíme.
- Přepočet měn pevným kurzem k 2026-06-01; částky bez DPH.
- Rozlišujeme rok vydání článku (ne nutně rok platby APC ani rok vykázání do ASEP) — drobné časové posuny mohou ovlivnit meziroční srovnání.
- Zahrnuty jen odborné články z ASEP (ne knihy/kapitoly/jiné výstupy).
- **Impakt faktor / kvartil** (sekce 8): uvádíme jako **odhad** ze SCImago (SJR Citations/Doc 2y, zdroj citací Scopus; logika jako JIF, ale ne oficiální JIF z placeného JCR/WoS – absolutní hodnoty se proto liší). Slouží **jen k orientaci** na úrovni časopisů, **nikoli k hodnocení** časopisů, autorů ani institucí. V souladu s **COARA** a odklonem od kvartilového/IF hodnocení proto tuto část držíme minimalistickou (jediný orientační graf) a detailní kvartilový rozpad z přílohy záměrně vynecháváme; je dostupný odděleně jako podklad pro případný odborný článek. Kvartil/IF se bere za rok vydání; ≈ 6 % OA-A časopisů SJR neeviduje.
- **Kvalita vyplnění (hlavní limit)**: data vyplňuje 50+ lidí z ústavů, každý trochu jinak, a není nastavený centrální quality-check → záleží na svědomitosti vyplňujících. Nejspolehlivější jsou identifikované **APC** (data z účetních systémů ústavů) a **Token** (data z CzechELibu). Možné opatření do budoucna: porovnat uživatelské druhy OA proti dopočtu podle ISSN (sekce 7) a případné konflikty dohledat (zejm. ústavy s nápadně odlišnými počty).
- **OA s embargem**: v datech je tato kategorie pravděpodobně podhodnocená. ASEP rozlišuje způsob publikování (Open access / Omezený přístup / Pouze metadata / OA s embargem), ale do aplikace se promítá jen ta část, kde je článek nyní veden jako OA a uživatel určil, že v době publikace byla přístupnost omezena časovým embargem — reálný počet článků s embargem bude proto vyšší než zde uvedený.

Dodatek: APC sumy podle měny (bez přepočtu)

Měna	Počet	Σ APC (původní měna)
EUR	1 313	3 119 388
USD	469	1 138 921
CZK	467	18 515 109
GBP	62	99 066
CHF	33	63 638
(neuvedeno)	20	0
AUD	2	8 500
JPY	1	50 000
NELZE SPECIFIKOVAT	1	1 395
PLN	1	1 750